

LADISLAV KLÍMA

PUTOVÁNÍ
SLEPÉHO
HADA
ZA PRAVDOU

*Čtyřmi původními lepty vyzdobil
akad. mal. Jan Bouška*

1982

LADISLAV KLÍMA

PUTOVÁNÍ SLEPÉHO HADA ZA PRAVDOU

Čtyřmi původními lepty vyzdobil ak. mal. Jan Bouška

Podle původního vydání J. Pohořelého, Praha 1948,
vydalo v roce 1982 HRC – CITY DARK BOOKS
v počtu 100 číslovaných výtisků.

Tento výtisk má číslo:

45

45/100

The Foot 12

63/100

from *Portraits* 12

KAPITOLA PRVNÍ

ČÁST PRVNÍ

Z pustého nebe zářilo nemilosrdné slunce jako olověný pamětní peníz, ozařovalo préríi na řece Zambezi, úzkou pěšinu, která ji protínala, a po ní pochodující armádu černých mravenců, připravenou k boji.

Náhle první řady zakolísaly; zazněl polekaný řev a brzo se celé vojsko valilo zcela zděšené zpět.

„Stát, stát!“ řval polní maršálek, bázlívě ustupuje. „Bídni zbabělci, buďte hrdiny!“ Nebylo to nic platné.

„Co se stalo?“ koktal, strhován proudem. „Ó, Jasnosti, — velký had leží přes cestu a brání nám pochodovat dále!“

Polní maršálek zbledl jak cukr a vydal rychle rozkaz, aby celá armáda rychle a tiše ustoupila o několik kilometrů.

Když se tak stalo a had neprojevil ofensivní úmysly, konala se velká válečná porada. Konečně se usnesli vyslat k hadu parlamentáře.

S roztřesenýma nohama vrávoral vyvolený zpět. Had ležel ještě stále nehybně na starém místě, barikáduje silnici do výšky domu. Nešťastník by byl utekl, jak ho spatřil, kdyby se v něm nebyla zrodila myšlenka, že je možná mrtvý.

„Vaše Excellence,“ zvolal vyhaslým hlasem, „smím vám co nejponíženěji klást jedinou otázku?“ „Co ráčíte, můj pane?“ odvětil had unaveným hlasem.

Jeho laskavost a zemdlenost dodaly parlamentáři nové odvahy. „Hleď, ať zmizíš, mizero!“ zařval hromovým hlasem. „Jak mám hledět, když jsem slepý?“ zasténal had. „Nepohybujeme se očima, nýbrž nohama, hovado! Pryč, naposledy!“ „Jak se mohu hýbat, když mne hlad a žízeň oloupily o všechnu sílu?“ „To je mi jedno, ty prase mizerné! A kdo vlastně jsi? Řekni to okamžitě a po pravdě, nebo s tebou naše vojenské soudy udělají krátký proces!“

„Kdo jsem? Ó, byl bych vám vděčen, kdybyste mi to řekl. I Bohu jsem, zdá se mi, hádankou . . . Jen jedno vím: že žiji jen proto, abych našel olověný měďák zemřelého indiána Razapise. Hledal jsem ho dlouho, až mi Merlín řekl, že se ho mohu zmocnit jen tehdy, získám-li bivaginální sliznici. Pátral jsem po sliznici, dlouho, marně, — až mi jedna učená stará krysa zvěštovala, že ji naleznu jen tehdy, seznámím-li se s modrým psem, odkryji-li jeho vnitřnosti a jeho tajemství. Ale i kdybych ho spatřil, jak mám poznat, že je modrý, když jsem naprosto slepý? Bylo mi slíbeno, že se do mých očí vrátí světlo, naleznu-li vše, co hledám; ale jak mohu nalézt, nevidím-li? Ó, ten zatrolený circulus vitiosus! Já třikrát nešťastný! Často pochybuji i o svém zdravém lidském rozumu!“ A velké slzy kanuly z jeho ubohých očí a kroutil se zoufalstvím jak had.

„Tvé vypravování nese znak lži na drzém čele!“ zvolal mravenec, tím vším nikterak nedojatý. „Naposledy: pryč z cesty nebo klesneš protnut tisíci našich mečů!“

„Tak ne!“ ozval se tu tenký, ječivý, ale zřejmě rozkazování zvyklý hlas — hlas J. V. krále mravenců;

toho na počátku této historie nesli vojáci jeho zadního voje na štítech těžce zpitého, avšak hluk a strach z hada brzy z něho odvály mlhy opojení, takže se pak odvážil v doprovodu vybraných válečníků jít za parlamentářem, až spatřil hada.

„Ne tak, nýbrž já dávám rozkaz, aby tomuto zasloužilému hadu bylo rychle dáno jídlo a pití — je-li ochoten mně, králi všech králů, podrobně vypravovat historii o olověném měďáku, bivaginální sliznici a modrém psu!“

Humánní srdce tlouklo králi pod černými žebry. Konal mnohé dobré skutky, — ovšem jen tehdy, měl-li z nich prospěch; byl milosrdný, dobře věda, že milosrdnost jest největší oporou trůnu. — A nadto jej tenkrát více lákalo pohodlně naslouchat v širokém stínu stébla trávy pohádce hada, než pochodovat dále v slunečním žáru. Byl přítelem múz a podporoval ve své říši vydatně všechna umění, — ovšem jen tehdy, velebily-li jeho osobu. Vybaven takovýmito vlastnostmi, byl by nikdy neválčil, kdyby nebyl býval také ctižádostivý a chtivý loupeží a vražd.

„Ó, velký králi!“ zvolal had nadšeně, „zachrániš-li mi teď jídlem a pitím život, pak ti nebudu jen vyprávět pohádku o olověném mě-, chtěl jsem říci pamětním penízi, o bivaginální sliznici a o modrém psu, nýbrž dám všechny své síly do tvých služeb!“

„Přineste této nádherné osobě králíky nebo jiná zvířata a ze Zambezského moře džbán vody, kterou na znamení své přízně vlastnoručně bohatě smísím s rumem!“ rozkázal král a klesl do stínu květu pomněnky.

Pln obdivu prohlížel hada, ležícího dva metry před ním. Byl šest metrů dlouhý a průměrně třicet centimetrů tlustý; král byl půl centimetru dlouhý a nedosáhl zcela dvou milimetrů výšky. Čtenář nechť si představí, že před ním leží asi ve vzdálenosti dvouset kroků jitrnice, čníci stopadesát metrů vysoko k nebi a táhnoucí se do délky tří kilometrů — aby si udělal představu, jak králi bylo.

Ale přitom se v mozečku panovníkově hnula jakási nejasná myšlenka, vyvolaná netvorovými závěrečnými slovy. Zcela pomalu se projasňovala a krystalisovala, klubajíc se jako kuře ze skořápky; pomalu, ale přece; ač byl králem, nechyběla mu zcela schopnost uvažovat.

A konečně vyskočil a zvolal na své uctivě žasnoucí okolí: „Tento had se musí stát nástrojem mých válečných plánů, mou novou vše drtící zbraní!“

Oslněn velikostí této myšlenky, jakož i představou své příští velikosti, opět klesl. „Ano.“ prošlo mu hlavou, „je evidentní, že všechny nepřátelské armády budou vždy okamžitě zničeny, dá-li se toto zvíře do mých služeb, stačí, poplázili se toto nekonечно zvolna přes nepřátelské řady — nic pak nezůstane na živu! Nic mu nemohou udělat, jeho jak křemen tvrdá tlustá kůže je chrání před našimi strašnými kusadly. Ovšem,“ — a při této myšlence zbledl, „by se též mohlo obrátit proti vojskům mým... Avšak — za prvé se neodvážím vystoupit proti mně — a pak — ó, boží prozřetelnost! je slepé!... Ano, nevidí, jak jsme malí, lehce mu můžeme nalhat, že jsme ohromní — dotknout se nás též nemůže, jelikož nemá prsty! Můžeme mu také předstírat, že vlastníme strašné,

neznámé zbraně, vše půjde! Ó, jaká jsem geniální hlava! Vymyslil jsem novou zbraň, zcela nový nástroj k vedení války! Takové vynálezy vždy rozhodují o osudu národů. Stačí si vzpomenout na falangu, s níž Epameinondas dopomohl blbým Thebanům k hegemonii, která později Alexandrovi vydobyla světovládu! Nebo na použití slonů v bitvách, jakož i lvů! Nebo na Žižkovy Tábory, vozové hradby! Především na vynález Bertholda Schwarze! Avšak co je to vše proti mému vnuknutí! Eifelova věž, která se převalí přes vojska — ale blbost! Desetkrát větší a mohutnější je tento had — a nadto je živý! A slepý! Slepým nástrojem mé velikosti! Stanu se Alexandrem Velikým, vládcem světa a jen vládce nebes bude nade mne!”

Přelétl zrakem krajinu. Na severu a na západě byla asi ve vzdálenosti sto metrů ohraničena velkou řekou Zambezi; co leželo za ní, nemohlo miopické mravenčí oko postihnout; proto mu byla tato řeka oceánem, tvořícím konec světa. Na východě a na jihu se táhla asi ve vzdálenosti čtvrt kilometru řada kupek všekazů, sedm až osm metrů vysokých, které se milimetrovému králi zdály právě tak vysoké jako himalajské hory člověku; tam se podle názoru formicónů dotýkala země nebes a tvořila tak hranici světa.

Mezi těmito pahorky a Zambezským mořem se rozprostírala travnatá pláň; jedinými vyvýšeninami tam bylo asi dvacet mravenišť, z nichž asi patnáct bylo vysokých čtyřicet až šedesát centimetrů, ostatní jeden až půl druhého centimetru.

„Tyto nekonečné kraje, tento orbis terrarum, bude patřit mně, mně jedinému,“ zašeptalo J. V. zpito vítězstvím, slávou i rumem. „Všechny tyto státy se

budou svíjet pod mou mohutnou patou, jejich vojska budou vojsky mými, všechny jejich ženy mými děvkami; nesmírná bohatství v jejich sýpkách — jejich dojnice — jejich vajíčka, — z jejich nejvznešenějšího potomstva si vychovám své otroky. . . Nejen malé státy černých mravenců —, též pět velmocí mohutných žlutých lupičů, o jejichž podmanění se mi ani nezdálo, jejichž císařové na mne shlížejí jako anglický král na knížete Dahomejců, ha! — také je rozdrtím a jejich nenávidění tyranové mi budou muset lízat řiť, než budou krutě popraveni. . . Já, Já nade vším, nade vším ve světě, Já, Alexandros mravenců!"

Cítil se nutkán vybit svou exaltací siláckým činem. „Přivažte toho psa parlamentáře!" zařval náhle. „Nechť je ihned pro své neuctivé chování k vznešenému hadu čtvrcen, taktéž jeho ženy a děti a jeho otec a matka, stejně jako jeho otroci, jeho dojnice a všichni, kteří se v tomto roce s ním stýkali!"

Naříkající nešťastník byl odveden. Současně přinášeli válečníci králi dva živé králíky a plný džbán vody. Avšak to již patří do části druhé.

ČÁST DRUHÁ

Milý, hloupý čtenáři, nesměj se mravenčímu Alexandrovi, nýbrž uvědom si: i Alexandros z Makedonie, Napoleon atd., bývají zvaní vládci světa, ty sám jsi je možná jako papoušek již často tak tituloval. Inu, co je svět? Souhrn všeho existujícího. Tak zvaný „vesmír" je probaibilně jen mizivě malou částí světa: Není těžko si představit jsoucno bez prostoru. Naše

planeta jest molekulí ve „vesmíru“. Ale ani tuto molekuli neovládli tito conquerants, nýbrž jen její nepatrnou část. Ale jaké to mluvím hlouposti? Vládli např. větrům, sopkám, podnebí, mouchám, bacilům etc. svých říší? Jen pár mizerným milionům lidí! Ale co třeštím ještě? Některých jejich rozkazů bylo jakž takž aspoň zčásti uposlechnuto, jinak jednal každý člověk téměř ve všem podle své vůle. A nadto: každý člověk z jejich okruhu vládl jaksi sám těmto světovládcům. Dobře volené slovo jakéhokoli služebníka stačilo, aby otrávil jejich náladu na hodiny; jejich život byl závislý na okamžité náladě každého holiče; ba štekot pinčlíka, štípnutí štěnice nutilo tyto podmanitele všeho k jednání, které jim bylo stejně nepříjemné jako otrokům jejich práce. Ostatně je známá pravda, že „vládci“ jsou nejžalostnější otroci národů, jimž vládnou, tak, jak je pravda, že železnice jezdí po lidech a ne obráceně — —

A teď dostaneš konečně své králíky — dva krásné, živé králíky, ne mrtvé! Miní Böhler, že bych se zabýval požiračem zdechlin? Za toto crimen laesae majestatis má pykat ještě na kříži, jen co ho chytnu!

A vlastnoručně vložil třesoucí se zvířátko do otevřené tlamy. Had je spolkl rychle, načež mu král vnutil ještě rum. Pak přišla řada na druhého králíka. Uprostřed hadího těla se vytvořila ohromná boule.

Těžce a chrčivě dýchal Leviathan, — avšak jeho duše se stávala lehkou a jasnou, tím spíše, že alkohol již začal blahodárně působit. Cítil, že nebezpečí smrti je zažehnáno — stál zase pevně jak hrdina na nohou a v jeho oku zazářil záblesk oné odvahy.

která dříve nebo později zvítězí nad odporem tupého světa. Pozvedl hlavu a nesmírná hmota jeho těla se poprvé s nevyličitelně strašlivým hromobitím pohybovala vpřed, velmi pomalu, avšak pro mravenčí oči mnohem rychleji než nejmodernější expresní vlak.

Zděšeně uskočil král stranou, — živá hora se valila na chlup kolem . . . Dál a dál prchalo těžce zpité Veličenstvo.

Avšak had se hned zase uklidnil a král klesl k zemi. „Co nejprísněji ti zakazuji, aby ses napříště hnul bez mého svolení!“ zachroptěl.

„Velmi těžká podmínka, Vaše Veličenstvo!“ odpověděl had čile, avšak již brebtavě. „Hodláš-li na tom trvat, ó králi mravenců velikosti krav, pak si můžeme beze všeho dát sbohem, — trala-lasa, la la trala lala lala.“

„Tak plníš svůj slib, padouchu?“ zařval král. „Odvolej, nebo tě kusadla mých válečníků ve mžiku zatomizují!“

„Malé Veličenstvo,“ odpověděl had klidně, „nezapírám, že se národ mravenčí vyznačuje zvláštními dary ducha, — ale pomni, že ani had nikdy nebyl symbolem hlouposti . . . Víím, že ani goliáši mezi vámi nejsou větší než hlavička sirky, — váš hlas mi to říká, říká to zvířeti nad jiné zkušenému!“

„To je fatální omyl!“ zaúpěl král zničeně . . . „Je pravda, že máme relativně poněkud slabý hlas, — jen v tom se k nám příroda zachovala macešsky. Věť, že například Bismarck, tělem i duchem obr, měl také jen slabý, tenký, směšný, téměř ženský hlásek —.“

„Silnější však byl než hlásek mravenčí, ač Bismarck nebyl veliký jak kráva! Trala la.“

„Kdybych byl tak malý jako hlavička sirky, jak by pak bylo možné, abych ti sám přinesl dva velké králíky a těžký pětilitrový džbán?“

„Bylo to možné proto, poněvadž tu žijeme a tvoříme a básníme a pachtíme se v Absurdii — a nejen tu, nýbrž, jak se mi zdá, všude! Avšak hrajme s otevřenými kartami, ty můj právě tak malý jako vtipný Alexandře! Uhádl jsem, že si mě chceš vydržovat a krmit pro dobytí světa — a já jsem teď tak jako dříve ochoten ti k tomu dopomoci; avšak jen za podmínky, že se mnou budeš zacházet obstojně — ne povýšeně, nýbrž alespoň tak, jako bychom si byli rovni. Vim, že jediný můj neopatrný pohyb by mohl zničit celé tvé vojsko a uznávám proto oprávněnost tvého požadavku, — ne však způsob, jak mi jej kladeš. A navrhuji: Během příštího roku se budu stále zdržovat přibližně ve vzdálenosti padesáti mravenčích kilometrů od tvého státu a tam budu mít úplnou volnost pohybu. Budeš-li mě potřebovat jako válečného stroje, pak jen dej lidskou tubou — kterou si obstaráš stejně lehce jako džbán na vodu — znamení, ve třech minutách jsem u tebe a budu se pak přesně pohybovat podle tvých příkazů. Jsi srozuměn, velký králi?“

„Hm — hm — to, co říkáš, je vlastně moudré, pane z Hadů, — ačkoliv jsem — absolutně — ještě nepřiznal, že jsem malý . . . No — prozatím tedy dobře — dobře —“ zamumlal již téměř ze spánku. „Ostatní — zítra — — a teď — jsem hovado, když se ožeru — vypravuj mi svou pohádku — — o — jak se jmenuje? Vibaginálním — modrém — olověném měďáku, abych lehce usnul — ty hovado — promiň — hrabě z Hovad — když jsem ožralý, jsem hovado—.“

„Vandrovali dráteníci, vod Trenčina po silnici!“ začal had místo vypravování zpívat—.

„Kuš — vypravuj — nařizuj — král králů — o olověném měďáku, — co je to za blbost — jak může být olověný, když je z mědi, ty blboune?“

„Jak? Chachacha! To, zdá se, je veliké mysterium, králíčku! Původně, pravda, se nazýval pamětním penízem indiána Razapise. Hledal jsem jej sto, třista — tři tisíce let, — marně! Je známo, že nic nerozzuří člověka tak, jako dlouhé, marné hledání, byť i jen knoflíčku od košile, že se člověk z ničeho tak lehce nepomine na rozumu, nezblázní, jako z ohromného vzteku. A tak se stalo, když jsem se jednou zmítal zuřivostí, stále breče: Ó, zatroleně zpropadený olověný pamětní peníz! — že jsem — že něco ze mne náhle vzkřiklo: ‚Ten zpropadený olověný měďák!!‘ A hle! podivné ulehčení se mne zmocnilo, dokonce hrůza, pocit, jak by zaduněly první železné kroky něčeho velikého... Pak samozřejmě přišlo vystřízlivění a smích — ale i ze smíchu znělo cosi vznešeného, jako cinkot božích mečů... A později se mi olověný měďák pletl stále a stále nechtěně do řeči, volens nolens jsem ta slova znovu a znovu opakoval, byl jsem jimi posedlý, had se stal olověným měďákem a ten hadem. Přemýšlel jsem mnoho o smyslu této věci, — a řekl jsem si časem: ‚Cílem a smyslem tvého života je nalézt olověný měďák. Avšak příliš hluboko v tobě tkví pocit, že žiješ něčemu na výsost vznešenému. Může tím však být onen olověný měďák, i kdyby na něm byly zapsány nejdůležitější pravdy? Ne a nikdy!‘ Předmět smyslový, concretum, nemůže být nikdy něčím vysokým; a všechno poučení, za které vděčíme četbě, je cosi žalostného

a smrdutého . . . Ha! Tři tisíce let jsem hledal, já slepý! — a nejen na oči slepý! — *pravdu* ve vnějším světě, v ‚empirické skutečnosti‘, ve vědě, — v materialismu, monismu, pantheismu, vše stejný prd! — místo ve svém nejskrytějším nitru, v bludištích abstraktní myšlenky a v nejhlubší svátosti srdce.

Ona vteřina, ve které se mne zmocnil mystický děs, byla prvním rozedněním po nekonečné noci bloudění . . . Ale — opravdu? Je možné, aby ‚olověný měďák‘ byl znamením Velkého dne? Je to *contradictio in adjecto* sive hloupost; já však hledám pravdu: může být pravda v hlouposti? . . . Má odvaha opět poklesla . . . Avšak — avšak — co jsem chtěl říci? Hloupnu — ba — teď bude řeč o bivaginální sliznici — ale jak na to? Myšlení se mi stává tak obtížným a přitom tak snadným! Všechny myšlenky září jemně a čarovně jako nikdy předtím, — cudná vilnost se plíží jako krásná nymfa, provázená sladce smrtícími omamnými parami z modrých podzemních jeskyň, kde spala od prvního dne mého života až dodnes zakleta — Vše ve mně se vykouvalo v sladkém moři krásy a oblétává mě, navzájem se bez ustání laskajíc, objímajíc, splývajíc, rozcházejíc — krev tepnou zní, myšlenky k tanci jdou — v děsivém sálání, vpřed, kroky, jež neuhnou a hranečnický rvou, dech vzpoury odvážný — Kruci prdel! Jak ty rýmy samy znějí, ke mně spějí, z hrdla drze uhánějí, — pryč, pryč ode mne! nechci vás, vás, žensky směšnou holotu!

A nejen rýmy, i tóny na mne dotírají ze všech stran. Živá zvířátka melodií, tlustě obrněna nejkomplicovanějšími harmoniemi, mě obkličují, dusí, hrozí mě zadusit — kam prchnout před touto ohavnou záplavou

krásna? Šepot větru, zpěv travin, mé syčení, hrčení válečných vozů, řev dojníc — vše, jak vidím s údivem, je dokonalou symfonií, která nezačá hudbě Wagnerově, Straussově, Böhlerově — a začínám chápat, že tak zvaná hudba jest jen hudbou snadno srozumitelnou. Vše, Vše je hudbou — a nejen všechny zvuky, nýbrž i všechny barvy a vůně, zvířata a ideje... a hudbou je Vše, svět, bůh není ničím jiným než hudbou — —.

Náhlé ticho! Strašidelně se někam ztratila hudba Všeho... Jen tenká zvuková kaskáda prýští z hloubky — nevýslovně sladká a něžná a pohádkově krásná. Každý tón je roztomilým strašidýlkem — řadou růžových arielů, vynořujících se z růžového oparu hlubin, objímajících, obskakujících, líbajících se, slastně spolu zmírajících. Kolem nich rozkvétá rajska krajina, pohádkové stromy, ohromné, zářící, tvářím podobné květy, — démantové skály v pozadí, obepínavé, věnčené zlatými hady kataraktů, — obrovité, ne oslnivé, na Vše se laskavě usmívající, Všem se vysmívající slunce mezi růžovými mráčky, na nebi spolu laškujícími, mazlícími se, způsobně souložícími, — a rozumím: rozkošní, právě na zemi zhynulí skřítkové jsou to, kteří v nebi pokračují ve svých hrách — do věčnosti... Ó, celá ta krása, již vidím — — — ano! *vidím* ji opravdu! vidoucím se stal slepý had, jak králíček prorokoval, když jsem pil moč ohnivého draka!

Tak ostře, tak skutečně vše vidím, — není to pouhé fantasma, — více: je to fantasma, ale tak silné, že se stává smyslovou percepcí, — smyslové vjemy jsou jen přemocnou fantasií, fantasie je pouze slabé, mátožné smyslové vnímání, embryo smyslových

vjemů, — viditelný svět vznikl jen silou ducha. Vidoucím byl vždy slepý had, od věčnosti, potencovaně stále v sobě nesl celou pohádkovou růži kosmu! Jen proto zhasl jeho zrak, že se duch jeho heroicky odvrátil od všeho vnějškového, prohraboval se temnotami myšlenkového světa, — avšak z těchto temnot dneška vznikne jednou nový vesmír, jehož zář bude proti světlu Siria tak velká, jako paprsky slunce proti paprskům měsíce...

Jak, rozplývá se již svět viditelná? Sečkej ještě! nebo — jdi! proměň se opět ve svět slyšitelná, v hudbu, ve svou božskou podstatu! Vše se rozplývá, — vše se však stále více zjasňuje — zjasňuje — nesnesitelná zář, vycházející jakoby z vnitřností slunce, — uniformní, amorfni zář, líbezná, usmrcující zář — svatá — přesvatá — nepopsatelná — věčná zář — božská Zář — Vše — — —. A v této Záři je podstata bytí — je rozluštění tajemství jsoucna... Ale neřekl, necítil, nevěděl jsem předtím, že podstatou Všeho — je hudba? — jen hudba? Kde je tedy pravda? Eh, obojí je pravda, i když jde o rozpor, neboť svět je olověným měďákem!"

Až dosud lihovina znásobovala hadovu moudrost, jako předtím královu. Ten ostatně již dávno usnul a byl ihned svou gardou co nejrychleji odnesen z příšerné blízkosti Leviathana pět kilometrů daleko do středu svého vojska, do náruče netrpělivě jej očekávající choti — — —

(Pozn.: Odtud plše F. Böhler.)

Slunce však se již téměř dotýkalo Zambezského moře a jeho poslední bledě červené paprsky se odrážely od bronzového pancíře hada.

„Pročpak asi Klíma nepsal dál o tom, kam mě má zpitá duše teď žene?“ meditoval. Avšak jako blesk mu proletěla hlavou nová myšlenka: Vše-hudba, kterou jsem slyšel — Vše-záře, která vystala před mou duší — bylo to skutečně jádro jsoucna? Ha! Co mi jasná hvězda v mém nejskrytějším nitru jásá v ústřety? Co Vše-hudba — co Vše-záře — vše alkohol! To je jediné řešení! A to poznávám teprve dnes! Tři tisíce let jsem lezl zbytečně po této tupě nestoudné zemi. Teprve dnes znám svůj cíl! Ano! pomohu tomu králíčkovi — má si svůj svět opanovat — nechť teče krev proudem! A až nakonec uvidí, co získal — co groteskně strašného stvořil — co přijít musí a přijde — pak se budu smát — smát — všemu! Neboť jediné já byl moudrý — nahromadím si teď tolik alkoholu, aby mi vystačil při každodenní ožralosti až do konce světové války!!“

(Pozn.: Odtud zase píše L. Klíma.)

A v bujnosti vyvolané rumem se na okamžik prudce pohnul směrem k mravenčímu bivaku. Dobře, že král se svou avantgardou již předtím ustoupil. Těsně před předními řadami vojska se náhle jako blesk zjevila hlava hada... Dobře, že se pak alkoholická bujnost hada vybíjela jiným směrem — směrem k Zambezi...

Za pět vteřin byl padesát kilometrů daleko od mravenců, — tam se pln rozkoše svíjel v kruzích, niče vlastnictví tak leckoho a zpívaje: „Když se trochu podnapili, z kvelbiku je vyhodili —“.

Tiším a tiším se stával hlas, nepřirozenějším a nepřirozenějším, až zhasl náramně žalostně —

pro takového genia, jakým byl had. Do říše snu — smrti — věčnosti se plížila zpitá duše slepého hada . . .

Slunce zhaslo syčíc a prskajíc v Zambezském moři. Zvony s věží dalekého mravenčího města zněly vznešeně k nebi. Muezzini se modlili z oněch věží k zambezskému Poseidonu, aby u svého velkého krbu vysušil uhaslé slunce, aby je nezapomněl zítra ráno zapálit nad pahorky všekazů . . . A věřící se břichem vrhali do bláta a vzývali svého Pánaboha — mravence velikosti slona — který se svými šesti nohami odpočívá na hvězdách Jižního kříže, věčně nečinný, v pocitu své mravenčí povznešenosti nade vším, — mysle jen na jedno: aby mravenčí společnosti sloužil, aby jí pomohl, poněvadž jen jí existuje a ona jím. (To, co zde napsáno, budiž ožralému hadu — Klímovi, odpuštěno) — modlili se k němu děkující mu, že uplynulého dne žádný nosorožec nešlápl na jejich město a nepříhoda se žádná podobná elementární katastrofa, že mravenečník, tato nejpršernější nestvůra, tento vtělený Eblis, tento odvěký nepřítel je nenavštívil, slibující mu, že zůstanou jeho vděčnými služebníky a že budou milovat své bližní jako sami sebe — začez na něm žádali, aby jim pomohl zničit všechna nepřátelská vojska, rozmetat jejich města, podrobit si všechny národy a zotročit jejich mládež a uloupit jejich vajíčka a dojnice.

Nad mrtvolou slunce se vytvořily ohromné, nádherné červánky, ne nepodobné klenutí hrobu; zářivějšími a krvavějšími a pršernějšími a pekelnějšími se stále stávaly, — mezi mravenci nebylo pamětníka takového nebeského požáru, který měnil i zem

v rudou příšeru, jako by se byla všechna krev, proudící všemi těly, teď vylila na povrch.

Žádný div! Nebe zvěstovalo obezřele největší krveprolití a takové otřesy světa, jak je dosud historie neznala. Jejich sémě dnes vzklíčilo v králově hlavě . . . Avšak — i hovno jednou přestane kouřit —, klamný oheň tam nahoře stále slábní, stával se bledším, chudším, šedivějším, až tam, kde plameny dobývaly nebes, zbyl jen mizerný popel.

Tíživá, dusící tma se snesla na zem jako balvan a s ní její bratr, hnilobně, mrtvolně zapáchající ticho. Šplounání nesmírně vzdálených vln Zambezi doléhalo až k mravenčím hejnům a s ním chladné vůně zambezských bažin.

Z bezprostřední blízkosti se ozvalo lví zahřmění, které dalo ztuhnout údům všech živoucích bytostí v mrtvý kámen; avšak sluchový aparát mravenců nebyl s to přijmout tu zvukovou příšeru; minul jej a jen temným, tajemným pocitem úzkosti, která se náhle pohnula ve vnitřnostech jejich duše, vnímali onu ochromující událost. Pomalu, bázlivě, opatrně se na nebi objevovaly komické hvězdičky, každou chvilku zhasínající — jako myšlenky v hlavě lenošícího, snícího a umírajícího, — malé, velké hvězdičky —, myšlenky v duté lebce božího dobytka, bludičky v bažině všehomíra, nesčetná, šílená očička, vykukující z blázince světa —.

42/10

Hammond 12

23/110

Jan. 1872